

חובתו היתה להזהיר את החייל לפני הדרך הרוסה.
אולם הוא היה מלא מרירות: החיילים לא חשבו על סבל עמל המדוכא.
הם רצו לבלות בנעימים עם נערתו הצעירה בשכר שוקולד ובשר. לכן...

הגשם שיזף ברכ לעליו. קבוצת שיער שחור צנחה על מצחו כאשר הסיר את קובע הפלדה. באפלה לא יכולתי לראות את פניו, וכאשר שב וחבש את הקובע, ראיתי רק את עיניו ונוצצות.

באחד מקירות הבתים במורד הרחוב הופיע ריבוע של אור. מישהו חבט בדלת ושאל: "לכבות את האור?" כדור רובה חלף בשריקה. אשה זעקה. ריבוע האור נעלם. לרגע קל היפנה את ראשו לעבר קול היריה. אחר ניגש אלי.

"יש לך רובה?"
"כן."
"הוא טעון?"
"לא."
"תן לי את הכדורים שלך."
הוא טען את הרובה שלי. הברית נצנץ קלות לאור הנורה הכחולה אשר מעל לדלת. הוא החזיר לי את הנשק. תליתי אותו על כתפי כשהקנה כלפי מטה.

"אתה עומד כאן באפס מעשה? בוא אתי," אמר האיש. הלכנו לעבר הוגשר. בקצה הרחוב הצר חלפו מפעם לפעם מכוניות משא. לעתים היה נשמע גם טרטור של איפנוע.

בלכתנו הפעיל האיש את פנסו והאיר את אחת הסימטאות האפורות.

"עלינו להזהר כאן," אמר.
"כן?"
"היית חייל?"
"לא."
"התוכל להשתמש ברובה?"
"כן."
"מוטב שתקח ליתר בטחון גם את זה."
הוא הושיט לי רימון יד גרמני בעל ידית של עץ. תחבתי אותו לתוך חגורת. מכוניות המשא שטפו בזרם בלתי פוסק על פני הדרך המקשרת את הגשר עם הכביש הראשי. הבנ שכיסה את מטען התנפנף מצד אל צד, וקצות הסיגריות של הנהגים האירו באפלה.

פתחתי ואמרתי: "קרוב לוודאי שהטאנקים כבר הגיעו אל המפרץ."

הבט וראה. כאן, לפני מעקה הגשר, פונה הדרך בתפנית חדה. הבוקר עברו כאן הטאנקים והרסו את המרצפת. הם חפרו שוחה עמוקה. רץ רכוב על אופנוע נהרג כאן רק לפני שתיים. אנו זקוקים למישהו שיעמוד כאן ויטה את המכוניות מן השוחה והלאה.

הוא מסר לי את הפנס.

"שים עין גם על הבור אשר בין הבית הגבוה לבין בית החרושת לבירה. אנו משערים שגרמנים מסתתרים עדיין בבתי ובמחסנים שלאורך הרצף. אם תראה משהו חשוד, פתח באש."

הוא הלך משם והלאה. נשארתי לעמוד שם ובכל פעם שהייתי רואה כלי רכב יורד במדרון, הייתי מפעיל את הפנס וצועק: "פנו ימינה! הדרך הרוסה למחצה! פנו ימינה! פנו ימינה!"

השיירות באו בזו אחר זו. האופנים החריקו על פני הגשר. רגלי קפאו וקולי נצמד.

מתוך בית קטן בן קומה אחת מופיעות שתי נשים. כתפיהן מכוסות בסוודרים שחורים.

הזקנה שביניהן אומרת: "שני רוכבי אופנוע נהרגו במקום הזה."
"אני יודע זאת."
"התעצור כאן זמן רב?"
"אני יודע."

"מדוע אין הם נעצרים כלל?" שואלת האשה הצעירה. "איש מהם אינו נעצר. אחדים מן התושבים כבר קיבלי שוקולדה, גבינה ובשר. הלא היה מישהו נעצר. שמעתי שהחיילים האלה מוכנים לתת כל אשר להם..."

הדרך הרוסה למחצה — פנו ימינה!
אני חוזר על המלים עשר, חמש עשרה פעמים. הנשים

מתבוננות בי בדממה.

"הגרמנים עדיין מסתתרים כאן," אומרת הזקנה. "שניים מהם נראו מאחורי מחסני הבירה. אולם איש לא העז להוציא אותם משם. מלבד זאת, מספרים שבכיתו של ואן-בוב, בסימטה הסמוכה, מסתתרים גרמנים אחרים."

"אני חושבת שהם באו להיפרד," אומרת הצעירה. "בתו של ואן-בוב התהלכה עם הגרמנים במשך כל תקופת המלחמה."

"גא, הם לא באו להיפרד. אני חושבת שהם באו להשיג להם בגדים אורחיים."

"למי זה איכפת, לכל הרוחות?" אני אומר. "למי זה איכפת אם ישארו עוד שני גרמנים בחיים?"

"ימינה! ימינה! הדרך הרוסה למחצה! אם אראה גרמני, אהרגו ככלב."

"אי-שם נשמעות יריות בודדות, מלוות צורר קצר של נקלע."

הלאי שהם יעצרו, אומרת הצעירה. "הם יוכלו לתת לנו כמה דברים."

"בואי, ניכנס פנימה," אומרת האם. "עדיין יורים כאן."

"אלו הן יריות שמחה," אומר אני.

אולם גם אני מודאג. אור הפנס שבידי אינו מגיע אל הפינות האפלות לאורך הדרך, בין מעקה הגשר ובית החרושת לבירה.

"אני הולכת לישון; לילה טוב," אומרת הזקנה. "השעה לאחר חצות. מחר יהיה שמח."

"ליל בונותה."

"אני אשאר כאן עוד קצת," אומרת הבת. "אולי תיעצרוני מכוניות המשא. אין הן יכולות להמשיך כך כל היום וכך הלילה."

הן דולכות משם והלאה. אני שמח.

"ימינה! הדרך הרוסה!"

אני משתוקק לסיגריה אנגלית ריחנית. עד כה נתנו לי החיילים רק סיגריות גרמניות.

"זה שלל," אמרו. "אנו נעים במהירות גדולה מדי. האספקה שלנו אינה יכולה להשיג אותנו."

שיירה חדשה עוברת. אני הולך בכיוון לכביש הראשי. אין זה עסקי אם בינתיים יפול אחד מרוכבי האופנוע לתוך השוחה וישבור את מפרקתו.

אני מנסה לעודד את עצמי. אני חושב שאילו הסתתרי גרמנים בסביבה. היו יורים בי כבר מזמן. אבל אני צמא, ואני מתחיל לחשוב על כוס בירה. במרחק מה משם, מעבר לעיקול, נמצאת מסבאה ישנה. כאשר אני קרב אליה אני שומע את קול הפטיפון שלה.

אני פותח את הדלת. וראה פרצופים חיוורים בתוך ענן עבה של עשן סיגריות. חיילים רבים מצטופפים בפתח. הם לבושים מעילי צמר חסרי שריונים. אחד מהם לבוש מעיל מכוסה כתמים חומים וירוקים, ועל צווארו כרובה רשת הסוואה. אני שוכח את הבירה ומבקש את החיילים לבוא אתי אל מאחורי בית החרושת לבירה ולחסל את הצלפים הגרמניים.

"יחשד את הגרמנים," אומר אחד החיילים. מבטאו בריטי טיפוסי.

"ראית את בני הפקודה האלה כמו עיניך?" שואל חייל שני, אשר את לאומיותו אני יכול לזהות.

אחד החיילים אומר לי בשקט: "יש לך כאן רובה, לא כן? יירה בכל הגרמנים אשר תמצא. אין זה מתפקידנו. אנו בחיל האספקה."

אני עוזב את המקום מאוכזב ומלא בושה.

המוסיקה מלווה אותי בלכתי אל הגשר. בעיקול הדרך עומד מישהו ומטפל באופנוע. אני רואה דמות כפיפה חבושה קובע פלדה. אנגלי.

"מה קרה?"

הוא מתבונן בי בחשד. אחר חולף חיוך על פניו המאובקים.

"איש מתחרת? קח סיגריה."

"נמצעת?" אני שואל בדאגה.

"לא. הכל בסדר."

"אתה האנגלי השלישי שנתקל בשוחה זאת."
"אני אנגלי, אני סקוטי."
הסיגריות שלנו מוצצות באפלה. הוא ניגש אל האופנוע שלו ומתכוון לצאת דרך. אני מזהיר אותו מפני הגרמנים. "היכן הם?"
"מאתרי בית החרושת."
"אין דבר. הם לא יעצרו את גנרל דמפסי."
האשה הצעירה שומעת את שאגת המנוע. היא שבה ויוצאת החוצה.

"הוא נתן לך משהו?"
"כן, סיגריה."
"מה היא אומרת?" אומר הסקוטי.

היא אומרת, כי לדברי אמה מסתתרים גרמנים מאחורי בית החרושת.

"קחי סיגריה," אומר החייל אל הנערה.

הוא שב ומשתיק את המנוע.

"מוטב שתבוא אתי לשם," אני אומר לו. "אני חושב שיש שם צלפים. הם עלולים לפתוח באש על המכוניות."

"שאל את הנערה אם היא מוכנה לעלות אל המושב האחורי ולנסוע אתי. זה ששה חדשים שלא ראיתי אשה. לאן אוכל לקחת אותה?"

"נשוב מיד," אני אומר לו. "תחילה ניגש לבית החרושת ונראה את המצב."

"יחשד את הצלפים," אומר האיש בחיוך. "הגרמנים בורחים כמו ארנבות. לאן אוכל לקחת אותה?"

"היש לו משהו לתת לי?" מימכת האשה הצעירה. "היש לו שוקולדה?"

"שוקולדה? יש לי הרבה שוקולדה! אמור לה לעקוב על האופנוע. תתן לה הכל. אבל לא כאן. הקצינים עלולים לראות זאת. היש בסביבה מקום שקט?"

"בואי," אני אומר לנערה. "התרמילים שלו מלאים דברים טובים. לבי אתו כבדת דרך. אסור שהקצינים יראו אותו נותן רכוש צבאי לאזרחים."

"לעלות על המושב?" שואלת היא בהיסוס.

"כן, הוא לא יאכל אותך. הוא אחד המשחררים. הוא יתן לך כל מיני דברים טובים."

"הוא עולה על האופנוע ויושב בתוך מאחורי החייל.

"סע חמישים מטרים במעלה הדרך, אחר כך פנה שמאלה. יש שם גן קטן עם ספסלים."

"אוקיי," אומר החייל ומפעיל את המנוע.

והיכן החלק שלי? אני צועק. "האין לך קומץ סיגריות גם בבגדלי?"

הוא תוחב את ידו אל מתחת למעילו, מושיט לי קופסת סיגריות אנגליות ודוהר משם והלאה.

נערה אוחזת בכפתור. אין לה גרביים. אני רואה לרגע קל את לובן רגליה. אולם הן נעלמות מיד משמאל לדרך.

קרוב לוודאי שהאופנוע כבר הגיע אל הדרך המוליכה אל הרצף. אני שומע עדיין את קול המנוע שלו. למקום מגיעה שיירת מכוניות חדשה. הן שומעות להזהר! ופוגות ימינה.

ריח הבנוזן מעורר בי בחילה. שאגת המנועים נשמעת באוזני כועקת אשה. אני עייף מאד.

אנשים רצים הלך ושוב. מישהו מספר שאנגלי נפל לתוך המים. מישהו אחר מצעק בקולי קולות. אני רץ לתוך אחת הסימטאות, כחיה נרדפת. לבסוף אני נעצר ליד בית קטן, מוקף גן. אני משתוקק לסיגריה. קופסת הפח שנתן לי שורפת את כפות ידי נדמה לי שקצה הקופסה ינעץ באצבעי.

אני מדליק סיגריה ועצבי נרגעים אבל בו בזמן תוקפת אותי בחילה ואני מקיא.

"חמישים מטרים במעלה הדרך" אני חושב. "חמישים מטרים ואחר כך שמאלה — ישר לתוך המים! העיקר שקבתי את הסיגריות האנגליות. הגרמניות הינן מתוקות מדי."

אבי היה אומר לעתים קרובות.

"אתה אפס גדול."

ובאפס גדול אין כמובן מקום למצפון.